

SCIENTIFIC MULTIDISCIPLINARY MONOGRAPH

"SCIENCE IN THE CONTEXT OF
INNOVATIVE CHANGES"

**International
Center for Science
and Social
Transformation**

WWW.ISST.CO.UA

SCIENTIFIC MULTIDISCIPLINARY MONOGRAPH
«SCIENCE IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE CHANGES»

The collective monograph is a scientific and practical publication containing scientific articles by Doctors and Candidates of Sciences, Doctors of Philosophy and Arts, postgraduate students, applicants for higher (professional pre-higher) education, student researchers and practical worker from European and other countries. The articles contain research that reflects current processes and trends in the development of world science.

Recommended for printing and publication on the Internet
(Decision No 05-2024/1)
www.isst.co.ua

Published by Primedia eLaunch
<https://primediaelaunch.com/>

©Text Copyright 2024 by the International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua) and authors.

©Cover art: International Center for Science and Social Transformation (isst.co.ua).

©All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the *prior* written permission of the publisher. When using and borrowing materials, reference to the publication is required.

Reviewers: Olena ARSHA, Maksym KAISTRO

The texts of scientific materials are published in the author's version with minor corrections (without changing the meaning). The authors and their supervisors are responsible for the accuracy of the information provided.

UDC 001.1

ISBN – 979-8-89589-184-3

The materials are approved by the scientific and metrological base:

TABLE OF CONTENT

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЖЕЖНИХ-РЯТУВАЛЬНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	7
КОРЕКЦІЯ ГІПЕРАКТИВНОСТІ ТА ЗАТРИМКИ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ	13
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІСІ	48
ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГЕКСАМЕТИЛЕНГУАНІДИНУ ТА ЦИТРАТІВ СРІБЛА В ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ДЕЗІНФЕКТАНТА	60
ОЦІНКА НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ВІДХОДІВ ЗА ЕКОТОКСИЧНІСТЮ (НВ 14).....	84
СПОСІБ ЛЕКТИНГІСТОХІМІЧНОГО ФЕНОТИПУВАННЯ SBA ⁺ -Con A ⁺ -B ₁ -ЛІМФОЦИТІВ ВІД SBA ⁺ - В-ЛІМФОЦИТІВ В БРИЖІ КИШКІВНИКА В НОРМІ ТА ПРИ СПАЙКОВОМУ ПРОЦЕСІ	90
ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ.....	98
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ ЯК ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ	107
СУВЕРЕНІТЕТ СПОЖИВАЧА	114
ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИ УПРАВЛІННІ ТРАНСПОРТНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	121
ОЦІНЮВАННЯ СВІТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА ТОРГОВЕЛЬНИХ ЗАЛІВ ЗА ПРОСТОРОВИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ	128
СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	136
РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ: НЕОБХІДНІСТЬ СТИМУЛЮВАННЯ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ	143
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	151
ПРО СПЕЦИФІКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	156
МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	161

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ В КОНТЕКСТІ СІМЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	166
PROJECT METHOD EFFICIENCY IN ORGANIZING STUDENTS' INDEPENDENT WORK.....	187
ПОЕМА ДЖ. Г. БАЙРОНА «МАЗЕПА»: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕНТ.....	193
ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ З МЕДСЕСТРИНСТВА В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	199
ІНОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	207
УПРАВЛІННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ НА АВІАПІДПРИЄМСТВІ.....	214
ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ БАГАТОРІВНЕВОГО МОНИТОРИНГУ ТА ДІАГНОСТИКИ СКЛАДНИХ ТЕХНІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ.....	223
РЕСУРСООЩАДНІ ЗАХОДИ ПОЛПШЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РОСЛИН ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ СОЛОМИ.....	230
THE ROLE OF CREATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM.....	252
APPLICATION OF J.P. KOTTER'S THEORY OF CHANGE IMPLEMENTATION IN UKRAINIAN ORGANIZATIONS FOR THE PURPOSE OF THEIR DIGITALIZATION AND GREEN TRANSFORMATION.....	260
APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN BUSINESS PROCESSES OPTIMIZATION OF ENTERPRISE.....	280
THE GENESIS OF PUBLIC ADMINISTRATION PROBLEMS IN CRISIS CONDITIONS.....	291
ROLE OF INFORMATION AND COMMUNICATION MANAGEMENT IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR.....	303
PROBLEMS AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION OF RISKS OPTIMIZATION METHODOLOGY IN ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES.....	312
FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF RISK MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES.....	320
НОВИНИ НА ВЕБ-САЙТАХ ЗВО ЯК СПОСІБ ІНФОРМУВАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	327

ПОЛІТКОРЕКТНІСТЬ: ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ	362
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ, ЯК ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ.....	370
ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ.....	383
THE CONCEPT OF AI DIPLOMACY: UNDERSTANDINGS AND NEW SHIFTS	397

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ НАУКИ**Кіщенко Ю. В.**

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри іноземної філології та світової літератури ім. проф. О. Мішукова ХДУ

Горбонос О. В.

кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземної філології та світової літератури ім. проф. О. Мішукова ХДУ

Панченко А. О.

здобувачка другого рівня вищої освіти факультету іноземної філології ХДУ

ПОЕМА ДЖ. Г. БАЙРОНА «МАЗЕПА»: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕНТ

Україніана як складова європейського культурно - літературного простору характеризується сучасною наукою як лонгітюдний, багатогранний, суб'єктивно - творчий процес. Залишаючись митцями свого часу і регіону, європейські культурні діячі у своїх багатожанрових творах прагнули зобразити далеку і незвідану для них країну, розкрити її національну ідентичність та ментальність, велич її видатних історичних постатей, тощо. За змістоформою саме сучасних літературознавчих джерел серед крайніх домінантну увагу митців Європи привернула особистість славного українського гетьмана І. Мазепи¹.

Життя та діяльність гетьмана І. Мазепи ідентифікували розмаїття дискусій як у часи його правління, так і в наступні століття. З того моменту, як гетьман перейшов на бік шведського короля, в Україні його вважали зрадником. І. Мазепу публічно ненавиділи і піддавали анафемі в церкві. І лише в умовах незалежної України його описують як державного діяча, який протягом усього

¹ Наливайко, Д. С. (2006). Поема «Мазепа» в контексті творчості Байрона і європейського романтизму. Всесвітня література та культура, (6) , 14-21. Вилучено з : <https://md-eksperiment.org/post/20231127-poema-mazepa-v-konteksti-tvorchosti-bajrona>

життя залишався вірним ідеї свободи і незалежності рідної держави і боротьбі за їх утвердження. У цьому контексті вельми доцільно і коректно розглянути поему Дж. Байрона «Мазепа» – найвідомішу дихотомічно - художню версію – образ українського гетьмана та України – у форматі «перехресних стежок» в європейській та англійській романтичних літературах².

Як відомо, ця непересічна та креативна особистість в історії України найперше стає центром уваги західного письменства ще з XVIII століття в Німеччині (німецький тижневик «Historische Remarques» (1703 р.) та часопис «Die europäische Fama» (1704 р.))³. У 1731 році образ гетьмана уже у Франції створив відомий французький просвітник Ф. Вольтер в «Історії Карла XII». До даного сюжету звернувся і відомий митець Франції В. Гюго у поемі «Мазепа» (1829 р.). Польський поет - романтик і драматург I половини XIX ст. Юліус Словацький створює трагедію «Мазепа» (1839 р.), сюжет якої виник під впливом поеми «Мазепа» Дж. Байрона – видатного англійського поета - романтика⁴.

Як відомо, Дж. Байрон стає творцем особливого романтичного героя, який і ввійшов в світову літературу як персонаж «байронічний» (термін отримав назву за прізвиськом самого поета - творця). Цей ліричний герой у творах славетного англійського поета - романтика стає художнім символом внутрішнього бунту індивідуала, його трагічного світосприйняття та складної взаємодії з навколишнім світом⁵. Вказаний ліричний типаж («байронічний») стає провідною складовою змістоформи творчого здобутку митця в цілому, а поема домінантною жанровою формою поета - романтика. У цих текстах, творячи в рамках романтичної ідеалізації, митець робить маргінесом змалювання історичного тла подій. Індивідуальний художньо - творчий процес митця спрямований на

² Павленко, С. О. (1998). «Міф про Мазепу». Чернігів : Сіверянська думка.

³ Павленко, С. О. (1998). «Міф про Мазепу». Чернігів : Сіверянська думка.

⁴ Вечірко, О. (2016). Дж. Г. Байрон і Україна. Філологічні науки (мовознавство), 372-376. Вилучено з : <https://core.ac.uk/download/pdf/83099725.pdf>

⁵ Горбонос, О., & Ващенко, О. (2013). Україна як складова авторського світообразу поеми Дж. Г. Байрона «Мазепа». Філологічні науки, (2), 113-116. Вилучено з : <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2013/2/15.pdf>

зображення нового типу ліричного героя з яскравими проявами його бунтівного характеру, прагненням до свободи, гідності, гордості, мужності та сили духу⁶.

У просторі творення «байронічного» героя у жанрі поеми звертається Дж. Байрон і в процесі роботи над образом славнозвісного українського гетьмана І. Мазепи. У періоді творчого задуму англійського митця домінантне місце займає текст відомого французького просвітника Ф. Вольтера «Історія Карла XII» (1731 р.)⁷. Увагу Дж. Байрона як поета - романтика у французькому тексті привернув вкрай креативний випадок з молодих років життя майбутнього гетьмана. І саме цю незвичайну подію з буття І. Мазепи митець зображує у своїй поемі як процес створення «байронічного» героя. У змістоформі романтичного тексту синтезуються образ уже зрілого І. Мазепи після невдачі в Полтавській битві з московським військом у розмові зі шведським королем Карлом XII як спогад - поразка ще юного майбутнього гетьмана.

Згідно легенди Ф. Вольтера, спогад І. Мазепи – це розповідь про його пристрасне і неймовірно сильне кохання до дружини - красуні одного із польських шляхтичів. Дізнавшись про ці стосунки, чоловік панянки жорстоко покарав юного пажу, прив'язавши юнака до дикого коня і випустивши їх в безкраї українські степи. Переживши неймовірні фізичні та психологічні страждання під час цієї страшної подорожі, врятований красунею - українкою, юний паж приєднується до козацького війська. В майбутньому саме І. Мазепа обраний гетьманом і правителем цієї держави^{8/9}.

⁶ Горбонос, О., & Ващенко, О. (2013). Україна як складова авторського світообразу поеми Дж. Г. Байрона «Мазепа». *Філологічні науки*, (2), 113-116. Вилучено з : <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2013/2/15.pdf>

⁷ Prymak, T. M. (2014). The Cossack Hetman: Ivan Mazepa in History and Legend from Peter to Pushkin. *The historian*, (2), 237-277. Вилучено з: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryimak_Toma/The_Cossack_Hetman_Ivan_Mazepa_in_History_and_Legend_from_Peter_to_Pushkin_anhl.pdf

⁸ Вечірко, О. (2016). Дж. Г. Байрон і Україна. *Філологічні науки (мовознавство)*, 372-376. Вилучено з : <https://core.ac.uk/download/pdf/83099725.pdf>

⁹ Горбонос, О., & Ващенко, О. (2013). Україна як складова авторського світообразу поеми Дж. Г. Байрона «Мазепа». *Філологічні науки*, (2), 113-116. Вилучено з : <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2013/2/15.pdf>

Підкреслюємо, що майстерно обрана жанрова структура твору (адже ліро-епічна поема – типовий романтичний жанр) дозволила англійському романтику передати насамперед внутрішній стан героя, його почуття і переживання, емоційний реєстр майбутнього гетьмана. С. Павличко, підкреслює, що «...поет намагається відтворити передовсім настрій, а не сюжет» [6]. О. Юрчук, стверджує, що «Дж. Г. Байрон не цікавиться історичним тлом взагалі, адже він націлений на створення концепції індивідуальної міфотворчості, у якій особливе місце займає формування нового типу ліричного героя. Автора цікавлять не стільки самі події з минулого героя, скільки рух його думок, плин почуттів, політ уяви»¹⁰.

Та не можна не погодитись з позицією Д. Наливайка, що змалювання сили духу майбутнього українського гетьмана у просторі небезпечної для його життя трагічної подорожі безмежними українськими просторами стає талановитою образно-художньою змістоформою змалювання самого «духу України», який втілюється і в душі головного героя, і в його діяннях¹¹.

У роботі визначаємо цей епізод твору як кульмінаційний; мотив сили духу гетьмана у ньому переважає мотив страждання і самотності; романтичний мотив непередбачуваності людської долі втілюється у колізії врятування І. Мазепи українською дівчиною - красунею – цей епізод у поемі вважається початком його майбутнього сходження до соціальних вершин як гетьмана¹².

У поемі Дж. Байрона могутній дух І. Мазепи асоціюється – майстерно і фахово самим митцем – з сильним духом далекої незвіданої України і тісно взаємопов'язані, доповнюючи один одного. Гордий гетьман зберігав дух

¹⁰ Юрчук, О. О. (2011). Гетьман Іван Мазепа : імперський дискурс у літературі. Літературознавчі студії, (5) , 153-158. Вилучено з : <http://eprints.zu.edu.ua/6924/1/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0%20%D0%AE%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA.PDF>

¹¹ Наливайко, Д. С. (2006). Поема «Мазепа» в контексті творчості Байрона і європейського романтизму. Всесвітня література та культура, (6) , 14-21. Вилучено з : <https://md-eksperiment.org/post/20231127-поема-мазепа-в-контексти-творчости-байрона>

¹² Горбонос, О., & Ващенко, О. (2013). Україна як складова авторського світообразу поеми Дж. Г. Байрона «Мазепа». Філологічні науки, (2) , 113-116. Вилучено з : <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2013/2/15.pdf>

незламності до самої смерті. І через його образ читач уявляє собі непереможний дух нескореної України, адже уже юний гетьман є художньо-образним втіленням української духовної ментальності, носієм якої мужній І. Мазепа є навіть після поразки у Полтавській битві¹³.

Аксіоматичним в умовах сьогодення стає позиція відомого українського дослідника, що «завдяки блискуче написаній поемі світ ще раз звернув увагу на українську історію»¹⁴. Поразку України в Полтавській битві поет - романтик зображує насамперед як трагедію її народу у його прагненні бути вільною і сильною нацією. Для самого І. Мазепи - патріота ця битва стає крахом його державницьких надій на визволення рідної країни від панування Москви:

Twas after dread Pultowa's day...¹⁵.

The power and glory of the war,

Faithless as their vain votaries, men,

Had passed to the triumphant Czar...¹⁶.

Підкреслюємо, що зображення Полтавської битви у поемі Дж. Байрона і стає художньо - образним символом сакральної величі боротьби українського народу проти своїх поневолювачів (до яких у поемі відноситься і держава – сусід).

За твердим переконанням сучасної дослідниці, цей своєрідно організований авторський світ зумовив наявність, фактично, «трикутника образів» поеми «Мазепа»: молодий І. Мазепа і його життєві випробування,

¹³ Наливайко, Д. С. (2006). Поема «Мазепа» в контексті творчості Байрона і європейського романтизму. Всесвітня література та культура, (6), 14-21. Вилучено з : <https://md-eksperiment.org/post/20231127-поема-мазепа-в-контексти-творчости-байрона>

¹⁴ Наливайко, Д. С. (2006). Поема «Мазепа» в контексті творчості Байрона і європейського романтизму. Всесвітня література та культура, (6), 14-21. Вилучено з : <https://md-eksperiment.org/post/20231127-поема-мазепа-в-контексти-творчости-байрона>

¹⁵ Byron, G. G. & Murray, L. (2006). *Mazeppa*. Toronto : University of Toronto.

¹⁶ Byron, G. G. & Murray, L. (2006). *Mazeppa*. Toronto : University of Toronto.

гетьман Мазепа і події його тогочасного життя, образ України та її історичної долі»¹⁷.

Отже, внутрішній світ незламного гетьмана І. Мазепи імпонує поету - романтику і як свідчення сильного духовного світу України; простору мужності, неприборканості та прагнення до волі і незалежності, які вона виборювала протягом багатьох віків у визвольних битвах з ворогами - загарбниками.

Поет - романтик завжди виступав за підтримку національно - визвольних рухів Європи, гармонійною складовою якого був і мужній та безстрашний, незвіданий для митця український край. В умовах трагічного сьогодення війни з загарбницькою політикою держави - сусіда незламна Україна продовжує цю мужню боротьбу.

¹⁷ Горбонос, О., & Ващенко, О. (2013). Україна як складова авторського світообразу поеми Дж. Г. Байрона «Мазепа». Філологічні науки, (2) , 113-116. Вилучено з : <https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2013/2/15.pdf>